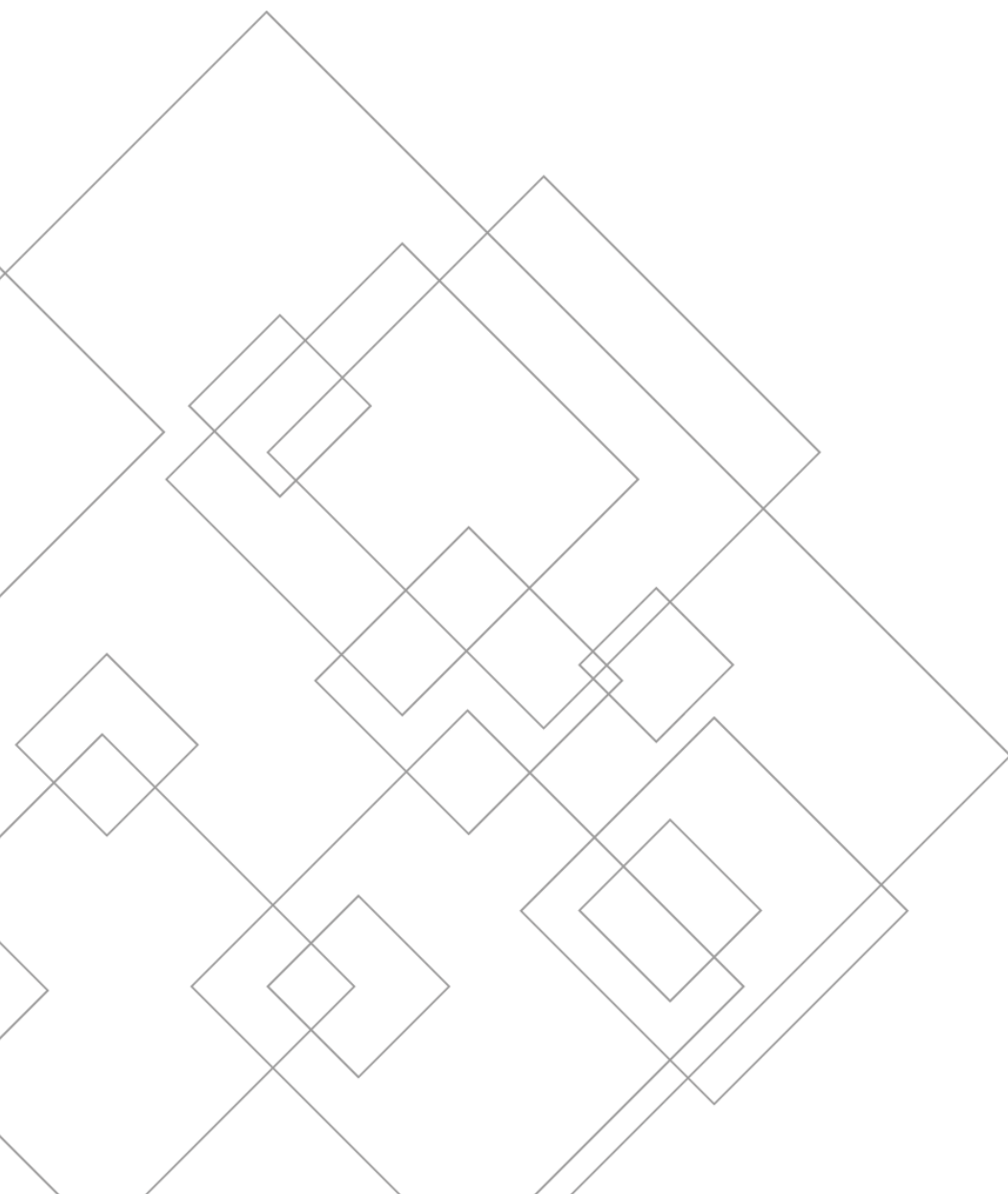

Ласкаво просимо до Норвегії

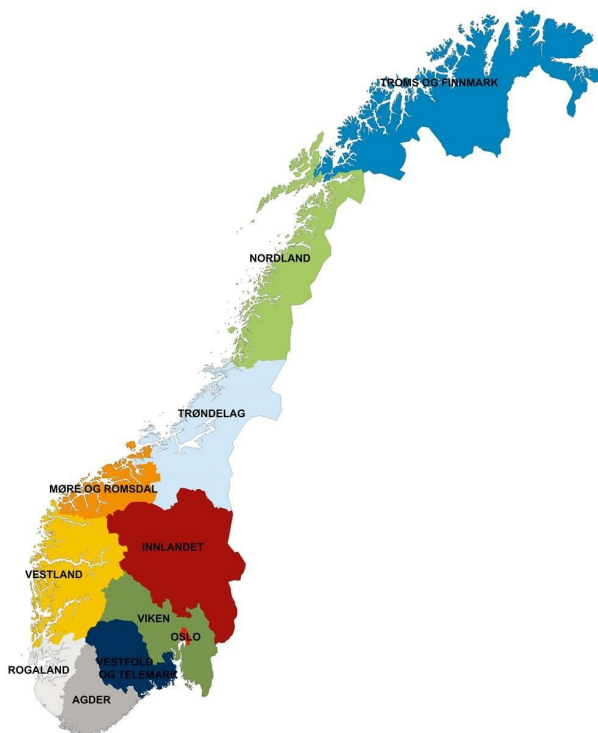
IMDi
Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet

Innhold

1	НОРВЕГІЯ	3
	Населення	3
	Мова.....	4
2	ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА	4
	Права	4
	Соціальна держава та податки.....	4
	Державні свята та вихідні	5
3	ОСВІТА	5
	Визнання дипломів про освіту та ступенів, отриманих за межами Норвегії	5
4	ЗАЙНЯТІСТЬ	5
	Податкова система	7
	Банківська система	7
	Оплата рахунків.....	7
5	СТРУКТУРА СІМ'Ї	7
	Сім'я та шлюб	7
	Права жінок.....	7
	Права дітей	8
	Виховання дітей.....	8
	Служби захисту дітей.....	9
6	ЗАКОН ТА ПОРЯДОК	9
	Насильство	10
	Тютюн	10
	Алкоголь.....	10
	Інші наркотики	10
	Варіанти охорони здоров'я.....	10
	Плати за послуги	10
	Невідкладні випадки	11
7	ЖИТЛО	11
8	МУЦІПАЛІТЕТ НОРВЕГІЇ	11
9	ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНА ПРОГРАМА ТА ВИВЧЕННЯ МОВИ	12
	Ознайомлювальна програма	12
	Вивчення мови	13

10 ДЕРЖАВНІ УСТАНОВИ.....	13
Поліція	13
11 НОМЕР ЕКСТРЕНОВОГО ВИКЛИКУ.....	13
Залучення перекладачів	14
Відповідні сайти.....	14

1 НОРВЕГІЯ

Норвегія - північноєвропейська країна з довгою береговою лінією завдяки її витягнутій формі. На заході країна омивається Північним Атлантичним океаном, на півдні - Північним морем. Норвегія межує з трьома сусідніми країнами: Росією та Фінляндією на північному сході та Швецією на сході.

Площа Норвегії становить 385 170 км², зокрема острови Шпіцберген та Ян-Майєн. Норвегія – вузька та витягнута країна, що простягається з півночі на південь приблизно на 2000 км. Вам знадобиться приблизно 25-35 годин, щоб проїхати її з півдня на північ на автомобілі або приблизно 2–3 години – на літаку.

Норвегія – мальовнича країна, з кількома гірськими хребтами, що простягаються з півдня на північ. Вона також відома своєю довгою береговою лінією (2532 км). Столиця Норвегії – Осло.

На початок січня 2020 року країна поділена на 11 округів (*fylker*) та 356 муніципалітетів (*kommuner*). Норвегія має близько 100 міст.

Населення

Населення Норвегії становить понад 5,3 мільйона жителів. Середня чисельність населення становить 17 жителів на квадратний кілометр. Більшість населення Норвегії — етнічні норвежці. Також є саамі та інші групи національних меншин, а також недавні групи іммігрантів та їхні нащадки. Близько 18,4 % населення мають іммігрантське походження (іммігранти та норвежці, які народилися від батьків-іммігрантів). Найбільші групи іноземців – з Польщі, Литви, Швеції, Сомалі, Пакистану, Іраку та Німеччини (Статистика Норвегії).

Мова

Офіційними мовами Норвегії являються норвезька та саамська мови. Саамською совою розмовляють саамі, які проживають переважно на півночі.

Норвезький алфавіт:

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz, Ææ, Øø, Åå

2 ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА

Норвегія - демократична конституційна монархія. Конституція була прийнята 17 травня 1814 р. Король не має політичної влади. Влада в Норвегії розділена між трьома незалежними одиницями: законодавча влада, парламент (Stortinget), судова влада (суди) і виконавчу влада (уряд).

Права

Свобода слова підтримується конституцією, і це є цінність, яку шанують та практикують в Норвегії. Людям мають можливість вільно висловлювати свою думку, не боячись бути покараними. Проте, все ще існує певна межа щодо того, що можна говорити, а що не говорити, наприклад: заклик інших до насильства є серйозним правопорушенням. Заборонено дискримінувати або залякувати будь-кого. Принципи прав людини закріплені в норвезьких законах, а принцип рівності є важливою основою норвезького суспільства. Усі люди, що проживають у Норвегії, мають рівні права та обов'язки незалежно від статі, релігії, мови, етнічного походження, сексуальної орієнтації чи іншого статусу.

Соціальна держава та податки

Податки вираховуються, якщо у вас є робота, яка приносить вам регулярний дохід. Кожен, хто має дохід та / або кошти, повинен сплачувати частину свого доходу / коштів державі у вигляді податків.

Податок – це відсоток, який утримується із заробітної плати людини. Чим вище ваш дохід, тим більше податків ви будете платити. Податкові надходження використовуються для покриття державних видатків, таких як школи, освіта, охорона здоров'я, інфраструктура, соціальне забезпечення тощо. Податкова система підтримує соціальну державу.

[Інформація про податки доступна тут.](#)

В більшості муніципалітетів та онлайн www.nav.no працює Відділ соціального забезпечення (NAV), яке надає допомогу в працевлаштуванні.

Державні свята та вихідні

Субота та неділя - вихідні для шкіл та державного сектору. Більшість супермаркетів та торгових центрів не працюватимуть в неділю та в святкові дні.

3 ОСВІТА

Уряд вважає, що **“Діти та молодь повинні мати рівне право на освіту, незалежно від місця проживання, статі, соціального та культурного походження чи особливих потреб”**.

Норвезька шкільна система поділяється на: початкову школу (**Grunnskole**), яка поділяється на молодшу (**Barneskole**), та нижчу середню (**Ungdomsskole**); старшу середню (**Videregående skole**), а також університетські коледжі та університети (**Høyskoler and Universiteter**).

Визнання дипломів про освіту та ступенів, отриманих за межами Норвегії

Щоб роботодавці визнавали дипломи, ступені та виписки з дипломів іноземних навчальних закладів, вони мають бути оцінені та взагалі визнані Норвезьким агентством із забезпечення якості освіти (NOKUT).

Цей процес може зайняти час, і ви можете не отримати повне визнання своєї іноземної освіти. Певною мірою це пов'язано з відмінностями в системах освіти. Переконайтеся, що ви вислали свої документи на оцінку якомога швидше.

Автоматичне визнання певних ступенів – швидша альтернатива: NOKUT пропонує автоматичне визнання певних ступенів, отриманих в Україні. Автоматичне визнання є стандартизованим висновком про те, до якого норвезького ступеня може бути прирівняний іноземний ступінь. Висновок можна завантажити та використовувати відразу, без подання заяви про визнання.

4 ЗАЙНЯТІСТЬ

Уряд Норвегії прагне забезпечити гарні умови для проживання українських біженців в Норвегії, щоб біженці змогли швидко включитися в норвезьке суспільство, щоб дорослі біженці якнайшвидше змогли працевлаштуватися або зайнятися якоюсь діяльністю.

Особам, яким наданий колективний захист, дозволяється працювати на звичайній оплачуваній роботі в Норвегії. Це передбачає, що така особа була зареєстрована поліцією і що UDI надало їй колективний захист.

[Вакансії на роботу в Норвегії: Де знайти вакансії в Норвегії?](#) (nav.no)

Велике значення приділяється працевлаштуванню в Норвегії. І чоловіки, і жінки беруть активну участь в трудовому житті.

Якщо ви працюєте в Норвегії роботодавець зобов'язаний надати вам письмовий трудовий договір, незалежно від галузі чи виду роботи. Це стосується вас, незалежно від того, чи працюєте ви на постійній чи тимчасовій посаді, а також чи працюєте ви повний чи неповний робочий день.

Трудове законодавство Норвегії визначає, що працевлаштування, як правило, є постійним ("fast"), а контракт діє до припинення вами або вашим роботодавцем. Існують особливі винятки з цього правила, наприклад, робота на місті постійного працівника протягом певного періоду ("vikar"), або завдання, що мають тимчасовий характер і мають дату закінчення. Ви можете дізнатися більше про свої права та правила, яких працівники та роботодавці повинні дотримуватися під час роботи в Норвегії в Норвезькій інспекції праці.

Профспілки та організації роботодавців відіграють важливу роль на добре відрегульованому ринку праці в Норвегії. В Норвегії прийнято працівниками вступати до профспілки, і багато роботодавців заохочують працівників до цього. Більше половини всіх робітників є членами профспілок LO, YS, Unio або Akademikerne. Підвищення заробітної плати, права, робочий час та інші трудові угоди обговорюються та узгоджуються щороку в рамках централізованої "тристороннього співробітництва" між трудовими організаціями, організаціями працівників та урядом як посередником між ними. Перешкоджати комусь вступити до профспілки – є незаконним.

Відпустка по вагітності та пологах, а також відпустка для догляду за дитиною дають можливість жінкам з дітьми брати участь у трудовому житті.

Норвегія, як і більшість країн, переживає періоди, коли важко знайти оплачувану роботу. В часи високого рівня безробіття вона допомагає отримати необхідну кваліфікацію, але все одно немає гарантії, що ви знайдете роботу. Новоприбулим іноземцям ще важче влаштуватися на роботу, ніж людям, які інтегровані у ринок праці. Особливо люди без або з невеликим досвідом роботи

на ринку праці, які шукають роботу, можуть витратити більше часу на пошук роботи.

Багато роботодавців вимагають від працівників знання норвезької мови.

Податкова система

Якщо ви маєте дохід, податки вираховуються. Податкові надходження використовуються для покриття державних видатків, таких як школи, освіта, охорона здоров'я, інфраструктура, соціальне забезпечення тощо. Податкова система забезпечує величезні переваги нашої соціальної держави.

Банківська система

Мати банківський рахунок – життєво необхідно в Норвегії. Рахунок використовується для отримання грошей (наприклад, Заробітної плати), для оплати рахунків та для заощаджень. Також з рахунку можна переказати гроші на інший рахунок в Норвегії або за кордон.

Оплата рахунків

Рахунки важливо оплачувати вчасно, щоб уникнути додаткових платежів.

5 СТРУКТУРА СІМ'Ї

Сім'я та шлюб

Хоча шлюб є найпоширенішою формою спільного проживання, багато людей живуть разом і народжують дітей без одруження. Розлучення прийнято як законодавчо, так і соціально. І чоловіки, і жінки мають право на розлучення. Одностатеві пари можуть вступати в шлюб і усиновлювати дітей.

Мінімальний вік вступу в шлюб – 18 років як для чоловіків, так і для жінок. Одруження з неповнолітньою особою карається позбавленням волі на строк до 4 років.

Права жінок

Норвезьке суспільство прагне до повної рівності статей в усіх сферах життя, наприклад, в сім'ї, в школі, на роботі, в прийнятті державних рішень, добробуті, релігії, культурі тощо. Жінки мають право розлучатися, володіти та

успадковувати майно, мати власні банківські рахунки, а також отримувати кредит або позику на рівних засадах із чоловіками.

Є закони, які сприяють рівності між статями. Активна роль жінок в робочому житті поза домом та їхня економічна незалежність вважаються важливими для досягнення повної рівності між чоловіками і жінками. Очікується, що в сім'ї чоловіки та жінки будуть ділити домашню роботу. Жінки та чоловіки мають однакові батьківські обов'язки, незалежно від того, одружені вони чи ні. Для жінок, які живуть у Норвегії, характерно брати активну участь в соціальних, розважальних та спортивних заходах поза домом.

Жінки мають право приймати рішення, які стосуються їх власних тіл. Аборт легалізований, а контрацепція легко доступна для обох статей. Статеві стосунки мають відбуватися за взаємною згодою.

Права дітей

Діти та молодь до 18 років мають певні права, гарантовані законом Норвегії. Ці права належать усім дітям, незалежно від того, хто вони - хлопчики вони чи дівчинки, якої культури чи релігії, звідки походить їхня сім'я, якого кольору їхня шкіра, здорові вони чи хворі.

Не існує причин несправедливо ставитися до будь-якої дитини з будь-яких підстав.

Всі діти в Норвегії мають право:

- ◆ ходити до школи;
- ◆ гратися, мати друзів і відпочивати;
- ◆ отримувати інформацію, висловлювати свою думку і бути почутими;
- ◆ відчувати себе в безпеці і бути захищеними від усіх форм шкоди;
- ◆ бути захищеним від дитячої праці.

Підсумовуючи, всі діти мають право на якомога краще та здорове життя та на задоволення своїх основних потреб. В усіх рішеннях, що стосуються дітей, найкращі інтереси дитини є провідним принципом, якого слід дотримуватися.

Виховання дітей

Залучати дітей з самого раннього віку до процесу прийняття сімейних рішень з питань, які їх стосуються, є типовим. Очікується, що батьки будуть слухати те, що говорять діти, та враховувати їхню думку. Рішення приймаються батьками, враховуючи найкращі інтереси дитини.

Всі діти потребують дисципліни, але важливо пам'ятати, що навіть м'які форми фізичного покарання заборонені в Норвегії і можуть призвести до штрафів або ув'язнення, а також до залучення Служби захисту дітей. Батьки, які стикаються з труднощами у вихованні своїх дітей, можуть звернутися за порадою та підтримкою до муніципалітету та Служби захисту дітей.

Іммігранти, які беруть участь в Ознайомлювальній програмі, отримують поради батькам.

Служби захисту дітей

Мета Служби захисту дітей – допомога дітям, які опинилися в скрутному становищі. В Норвегії Служба захисту дітей може втрутитися, якщо вважає, що дитина знаходиться в небезпеці. Державні службовці зобов'язані повідомляти Службу захисту дітей про підозру на жорстоке поведіння з дітьми чи бездоглядність.

6 ЗАКОН ТА ПОРЯДОК

Закон регулює норвезьке суспільство, як і всі інші суспільства. Всі люди, що живуть в Норвегії, зобов'язані дотримуватися правил та законів, що діють в країні.

Серйозними правопорушеннями в Норвегії є:

- ◆ Жорстоке поведіння з дітьми та подружжям
- ◆ Примусовий шлюб
- ◆ зґвалтування (включаючи зґвалтування подружжям, тобто примушування займатися сексом з вашим подружжям)
- ◆ Полігамія
- ◆ Шахрайство у сфері соціального забезпечення
- ◆ Купівля, продаж і вживання заборонених наркотиків (наприклад, кат, кокаїн, марихуана, гашиш)
- ◆ Умисне ухилення від сплати податків (робота на чорному ринку)
- ◆ Сексуальні домагання та сексуальні стосунки з неповнолітніми (до 16 років)
- ◆ Купівля сексу
- ◆ Підробка та фальсифікація документів
- ◆ Керування автомобілем без дійсного посвідчення водія
- ◆ Керування автомобілем у стані алкогольного сп'яніння (>0,2‰)
- ◆ Вербування людей для участі в збройних конфліктах
- ◆ Вербування людей для застосування насильства до інших людей з причин розбіжності в поглядах

Насильство

Застосування насильства та заподіяння тілесних ушкоджень будь-якій особі є незаконними в Норвегії. Також заборонено погрожувати комусь розправою. Це також стосується і членів сім'ї. Будь-яке насильство, як і сім'ї та поза її межами, суперечить закону. Закон особливо суворий щодо насильства щодо жінок і дітей. Те ж саме стосується психологічного насильства, такого як надзвичайний контроль, психічне насильство тощо.

Тютюн

- ◆ Заборонено продавати тютюн особам до 18 років.
- ◆ Заборонено палити в усіх громадських місцях, навіть у деяких відкритих громадських місцях. Також заборонено палити в будь-яких ресторанах, кафе, барах або інших закладах харчування. Деякі власники нерухомості не дозволяють палити в приміщеннях; якщо так, то це буде визначено в договорі.

Алкоголь

- ◆ Заборонено продавати або подавати алкогольні напої без дозволу.
- ◆ Заборонено продавати або подавати алкогольні напої неповнолітнім.

Інші наркотики

Заборонено зберігати, купувати, безкоштовно отримувати, продавати, давати, відсилати, виготовляти, ввозити або вивозити будь-які наркотики з країни, зокрема кокаїн, героїн, марихуану, амфетамін тощо.

Варіанти охорони здоров'я

В Норвегії існують державні та приватні системи охорони здоров'я.

Державна система охорони здоров'я забезпечує імунізацію, госпіталізацію, лабораторні дослідження, хірургічне втручання та при необхідності направлення до спеціаліста. Велику частину витрат держава покриває за рахунок збору податків. Приватна система охорони здоров'я не покривається державою і часто коштує дорого.

Плати за послуги

Якщо / Коли ви йдете до лікаря або купуєте ліки, вам щоразу доведеться платити певну суму грошей. Коли ви досягнете певної суми, визначеної урядом (змінюється щороку), держава (HELFO) покриває решту витрат.

Невідкладні випадки

У разі виникнення надзвичайної ситуації наберіть 113 і вкажіть своє ім'я, адресу та тип надзвичайної ситуації. Пам'ятайте, що якщо ви не розмовляєте норвезькою або англійською мовою, вам слід просто сказати "ambulance", а потім залишитися на лінії. Невідкладна допомога надається незалежно від платоспроможності пацієнта. Служби швидкої допомоги забезпечують транспортування та медичну допомогу людям, які потребують невідкладної медичної допомоги. Служби швидкої та невідкладної допомоги слід використовувати лише у разі крайньої необхідності.

➔ **За номером 113 можна телефонувати, навіть якщо у вас немає SIM-картки або кредиту на картці.**

7 ЖИТЛО

Як біженцю, вам буде надано житло відразу після прибуття. Житлові стандарти можуть відрізнятися в різних містах. Деякі муніципалітети пропонують повністю мебльовані будинки, а деякі – лише мінімум; де-які можуть мати вживані меблі, же-які - нові.

Іноді самотнім людям, можливо, доведеться жити разом через відсутність квартир у приймаючих муніципалітетах. Кожна самотня людина матиме власну спальню, але кухню, ванну кімнату та туалет ділитиме з іншими. Необхідно, щоб усі домовилися про певні правила, наприклад, прибирання місць загального користування раз на тиждень.

Якщо ви не задоволені наданим вам житлом, ви можете знайти власне житло. Переконайтеся, що ви в змозі платити орендну плату.

Безпека: В будинку повинні бути датчики диму. Вогнегасник у справному робочому стані також має бути в легкодоступному місці.

8 МУІЦИПАЛІТЕТ НОРВЕГІЇ

Норвегія поділена на 356 муніципалітетів. Один із цих муніципалітетів відчинив для вас свої двері, і ви матимете тісні стосунки з цим муніципалітетом. Муніципалітет зобов'язаний надати вам Ознайомлювальну програму. В муніципалітетах призначається контактна особа для біженців, яка допоможе вам з переселенням в муніципалітет. Допомога може включати:

- ◆ Житло
- ◆ Інформація про місцеву систему охорони здоров'я
- ◆ Допомога в поданні заяви на дитячий садок
- ◆ Відповідальність за ознайомлювальну програму
- ◆ Поради з економіки

9 ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНА ПРОГРАМА ТА ВИВЧЕННЯ МОВИ

Ознайомлювальна програма

Особи віком від 18 до 55 років, що користуються тимчасовим колективним захистом та проживають у муніципалітеті за договором з органами інтеграції, за власним бажанням, мають право на ознайомлювальну програму.

Участь у ознайомлювальній програмі можна поєднувати з роботою. Робота може відбуватися як поза часом вашої участі в ознайомлювальній програмі, так і як частина ознайомлювальної програми.

Ознайомлювальна програма може включати досвід роботи або освіти, а також вивчення норвезької мови. Учасники, що мають дітей віком до 18 років, повинні пройти курс про батьківство. Ознайомлювальна програма також може включати звичайну роботу з частковою зайнятістю, роботу з найму, профорієнтацію та курс про норвезьке суспільство.

Учасники ознайомлювальної програми отримують грошову допомогу на проживання.

Як довго триватиме програма, залежатиме від раніше отриманої освіти.

Якщо люди звертаються за фінансовою соціальною допомогою або потребують від NAV допомоги з працевлаштуванням, бюро NAV може направити відповідну особу на ознайомлювальну програму.

Вивчення мови

Особи, що отримали тимчасовий колективний захист, мають право на навчання з норвезької мови.

Муніципалітет зобов'язаний надати пропозицію тим, хто цього бажає.

Особи мають право пройти один безкоштовний тест з норвезької мови, щоб ті, хто потребує документу, що підтверджує їх знання норвезької мови, матимуть можливість зробити це. Муніципалітет забезпечить, щоб учасники були допущені до безкоштовного підсумкового іспиту з норвезької мови.

Учасники ознайомлювальної програми повинні отримати пропозицію вивчати мову в рамках ознайомлювальної програми. Це може бути вивчення норвезької, англійської або іншої мови. Зміст і обсяг мовних курсів залежить від потреб учасника, кінцевої цілі програми та того, що є доречно, щоб учасник досягнув свою кінцеву ціль.

10 ДЕРЖАВНІ УСТАНОВИ

Поліція

Поліція існує для забезпечення правопорядку, а також для захисту окремих осіб, тоді як роль військових обмежується національною обороною. Військові не відіграють домашньої ролі. Кожен має право в будь-який час звернутися за допомогою до поліції.

Поліція також виконує деякі адміністративні завдання в Норвегії, такі як:

- ◆ Паспорти
- ◆ Дозвіл на проживання
- ◆ Інші

11 НОМЕР ЕКСТРЕНОВОГО ВИКЛИКУ

- ◆ У разі **пожежі** телефонуйте за номером **110**
- ◆ Для виклику **поліції** телефонуйте **112**
- ◆ У разі **невідкладної медичної допомоги** телефонуйте за номером **113**

Залучення перекладачів

Жителі, що не розмовляють норвезькою мовою, мають право вимагати залучення перекладача під час усіх зустрічей з державними службами, якщо мовні відмінності становлять серйозний бар'єр в спілкуванні. Використання дітей або інших членів сім'ї в якості перекладачів не допускається.

З 1 січня 2022 року залучення перекладачів в державному секторі регулюється в окремому законі: Закон про відповідальність державних органів за залучення перекладачів тощо.

При залученні перекладачів:

- ◆ Перекладач перекладає все, що сказано. Він або вона не повинні нічого припускати, змінювати чи додавати
- ◆ Перекладач не повинен висловлювати свою думку чи поради
- ◆ Перекладач працює за дуже суворими правилами конфіденційності
- ◆ Перекладач – нейтральна особа

Відповідні сайти

- ◆ www.regjeringen.no
- ◆ www.udi.no
- ◆ www.imdi.no
- ◆ www.ssb.no
- ◆ www.norge.no